

ANALYSE

Tidsbegrænsede ansættelser i Danmark

Tidsbegrænsede ansættelser udgør en betydelig del af ansættelserne på det danske arbejdsmarked. I denne analyse undersøger Dansk Magisterforening, på baggrund af data fra Danmarks Statistik, hvordan brugen af tidsbegrænsede ansættelser har udviklet sig på det danske arbejdsmarked i perioden 2017-2019.

Analysens hovedpunkter

- Udviklingen i tidsbegrænsede ansættelser i Danmark har ligget stabilt på 8-10 procent i perioden 2017-2019.
- Andelen af de tidsbegrænsede ansatte, der ønsker fastansættelse, men ikke kan få det svinger mellem 30 og 45 procent i perioden.
- Personer med lange videregående uddannelser og ufaglærte har særlig høj andel af uønskede tidsbegrænsede ansættelser. For de højtuddannede er denne problematik markant højere for en unge aldersgruppe mellem 25-34 år.
- Op mod 20 procent af akademikerne ansat i det offentlige er midlertidigt ansat. Af disse ønsker omkring halvdelen at få en fast ansættelse.

Om analysen

Rapporten er udarbejdet i oktober 2019 af Martin Vesterbæk, Simone Bang og Sofie Dalum Pedersen fra Dansk Magisterforening. Analysen anvender tal fra Arbejdskraftundersøgelsen

Kontakt

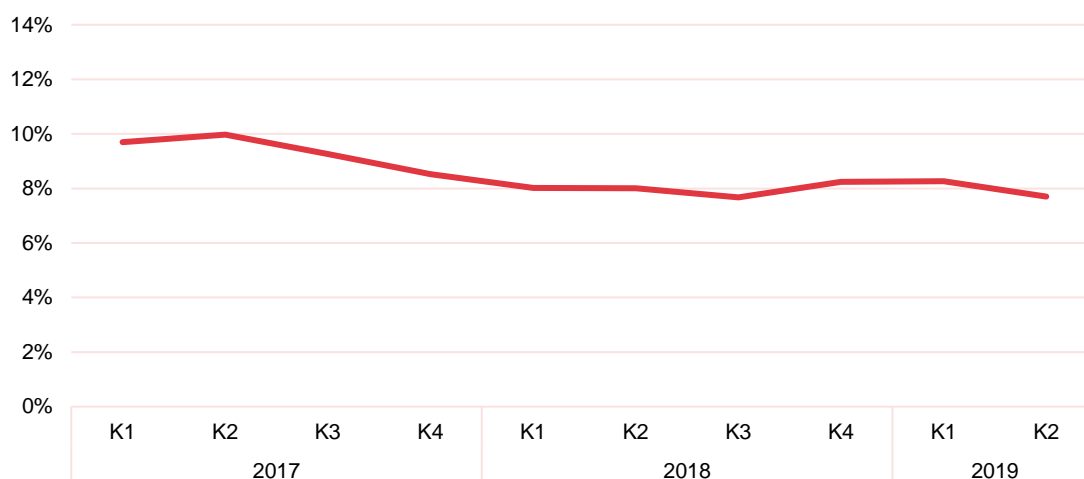
Hvis du har spørgsmål til analysen kan du kontakte DM's analyseafdeling på analyse@dm.dk Hvis du har spørgsmål til brug af analysen i pressen, kan du kontakte DM's pressevag på 29 11 60 80.

1. Knap hver tiende er midlertidigt ansat

Tidsbegrænsede ansættelser medfører ofte øget usikkerhed for lønmodtagere. De er mere usikre både når det kommer til indkomst, ansættelse og udvikling af deres kompetencer og kan have sværere ved at planlægge deres privatliv med f.eks. bolig og familieliv da risikoen for at komme til at stå uden job er større. En tidligere undersøgelse fra DM "Når ansættelsen påvirker trygheden" fra 2018 viste at tidsbegrænsede ansatte kun følte sig lidt over halvt så trygge i deres hverdag som fastansatte og at især tidsbegrænsede ansatte i 30'erne og 40'erne følte sig grundlæggende utrygge i deres hverdag.

I Danmark har andelen af tidsbegrænsede ansættelser af lønmodtagerbeskæftigelsen over en år-række ligget på mellem 8 og 10 procent, jævnfør figur 1.

Figur 1. Tidsbegrænsede ansatte som andel af alle ansatte, 2017k1-2019k2

Anm: Personer der har arbejde eller erhverv medregnes, ikke arbejdsløse, studerende, pensionister og værnepligtige
Kilde: DM på baggrund af Særkørsel fra Danmarks Statistiks Arbejdskraftundersøgelse (AKU)

2. Bestemte brancher benytter mange tidsbegrænsede ansættelser

Der er stor forskel på, i hvor høj grad forskellige brancher benytter sig af tidsbegrænsede ansættelser, se tabel 1. Brancherne "Kultur, forlystelser og sport", "Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri" samt "Undervisning" har særligt store andele af midlertidigt ansatte.

Baggrunden for de særlige høje andele af tidsbegrænsede ansættelser i de nævnte brancher kan til dels skyldes sæson- og konjunkturfølsomhed samt bevillingsstrukturerne i disse brancher.

Tabel 1. Antal beskæftigede og heraf antal midlertidigt beskæftigede fordelt på de største brancher - 2019K2

Branche	2017	2018	2019
Kultur, forlystelser og sport	15%	13%	16%
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	11%	-	14%
Undervisning	13%	11%	13%
Bygge- og anlægsvirksomhed	12%	9%	11%
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	13%	11%	10%
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	12%	10%	10%
Andre serviceydelser	-	8%	8%
Administrative tjenesteydelser og hjælpetjenester	9%	7%	8%
Engroshandel og detailhandel; reparation af motorkøretøjer og motorcykler	8%	7%	8%
Information og kommunikation	7%	6%	5%
Fremstillingsvirksomhed	6%	6%	5%
Offentlig forvaltning og forsvar; socialsikring	8%	6%	5%
Transport og godshåndtering	6%	5%	4%
Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser	5%	5%	4%

Anm: Personer der har arbejde eller erhverv medregnes, ikke arbejdsløse, studerende, pensionister og værnepligtige
 Anm: 2017 og 2018 måler gennemsnitlige andel midlertidigt ansatte over alle fire kvartaler, 2019 måler gennemsnitlige andel midlertidigt ansatte over årets første to kvartaler.

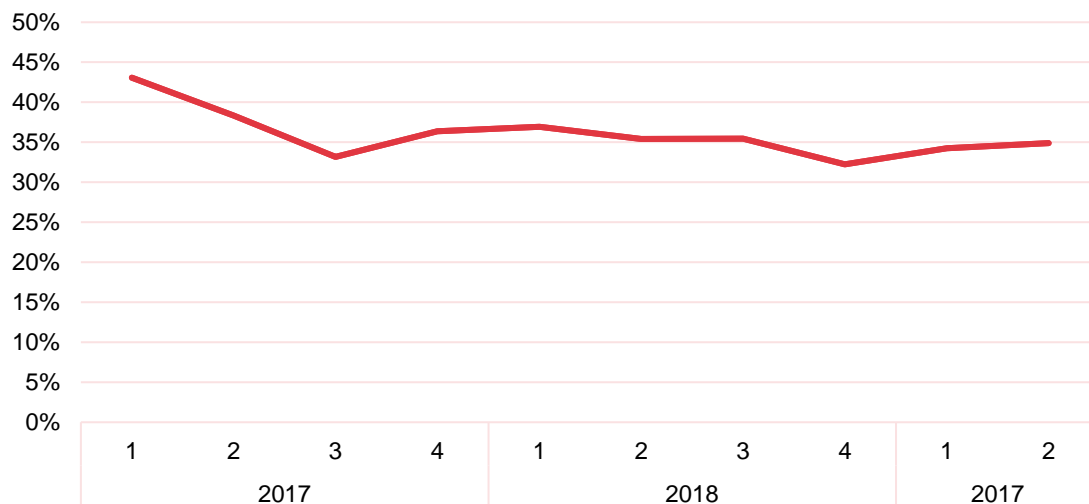
Kilde: DM på baggrund af Særkørsel fra Danmarks Statistiks Arbejdskraftundersøgelse (AKU).

2. Over en tredjedel ønsker sig fastansættelse

At være tidsbegrænset ansat er ikke altid et problem, idet ansættelsesformen er praktisk i oplærings- og studieforbund såsom ph.d.-forløb. Disse grupper indgår i Danmarks Statistiks tal for tidsbegrænsede ansættelser. Det kan også ske, at de ansatte af personlige årsager ønsker tidsbegrænsede kontrakter. Disse grupper kalder vi "frivilligt tidsbegrænsede ansatte".

Af de nævnte årsager er det interessant at se på, hvor stor en andel af de tidsbegrænsede ansatte, der ønsker sig en fastansættelse. Det er altså dem, der har svaret i arbejdskraftundersøgelsen, at de er i en tidsbegrænset ansættelse, fordi de ikke har kunnet finde en fastansættelse. Denne andel svinger i perioden mellem 32 og 43 procent af de midlertidigt ansatte og vil herefter blive omtalt som "ufrivilligt midlertidigt ansatte".

Figur 2. Andel af tidsbegrænsede ansatte, der ønsker fastansættelse, men ikke kan få det, 2017k1-2019k2

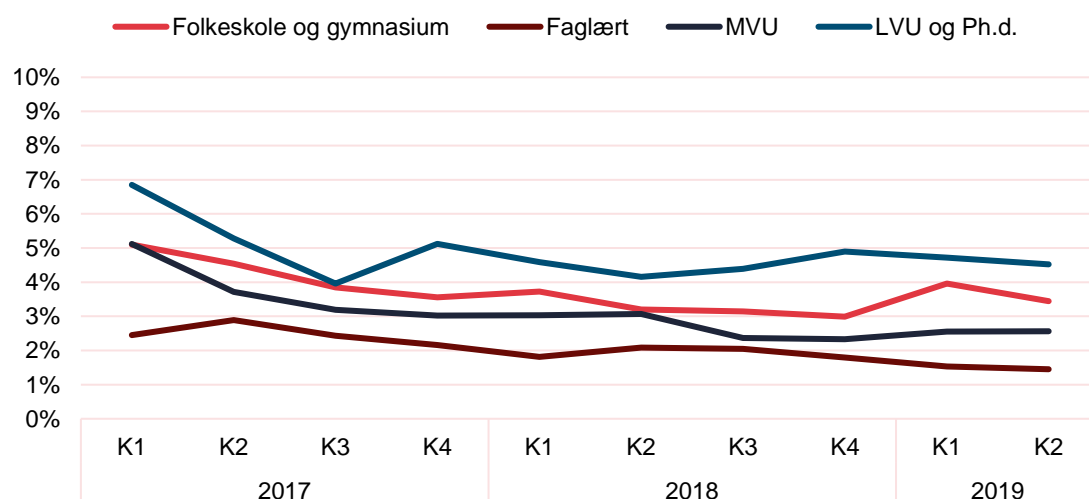

Anm: Personer der har arbejde eller erhverv medregnes, ikke arbejdsløse, studerende, pensionister og værnepligtige
Kilde: DM på baggrund af Særkørsel fra Danmarks Statistiks Arbejdskraftundersøgelse (AKU)

3. Akademikere og ufaglærte med samme udfordringer

Hvis man opdeler data på uddannelsesgrupper, ses det at tidsbegrænsede ansættelser for personer, der ønsker fastansættelse, er et særligt stort problem for gruppen med en lang videregående uddannelse og gruppen af ufaglærte i perioden 2017-2019 jævnfør figur 3. De faglærte og personer med en mellemlang videregående uddannelse oplever ikke udfordringen lige så hyppigt.

Figur 3. Tidsbegrænsede ansatte, der ønsker fastansættelse, men ikke kan få det, som andel af alle ansatte fordelt på uddannelse 2017k1-2019k2

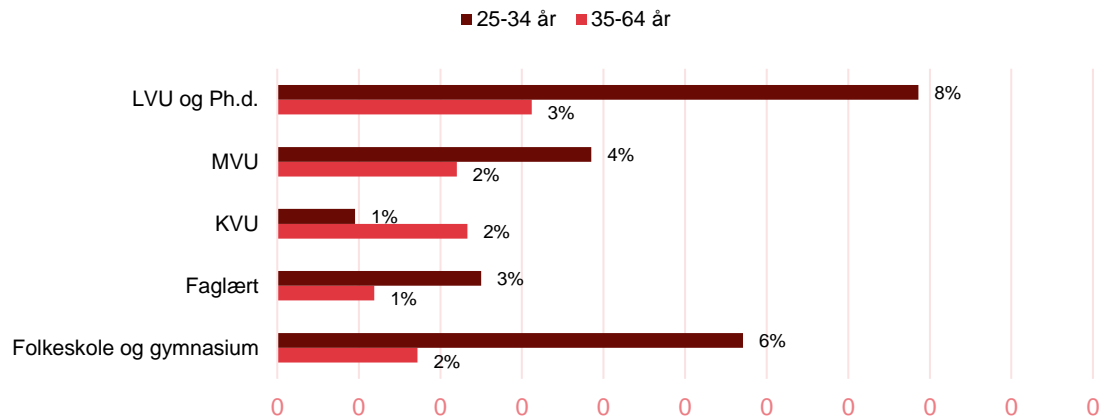

Anm: I denne analyse medtages personer der har arbejde eller erhverv, og altså ikke arbejdsløse, studerende, pensionister og værnepligtige
Kilde: DM på baggrund af Særkørsel fra Danmarks Statistiks Arbejdskraftundersøgelse (AKU)

4. Unge ramt af midlertidige ansættelser

Der findes en overrepræsentation af unge (25-34 år) i tidsbegrænsede stillinger. Det betyder, at mange unge har svært ved at få foden inden for på det faste arbejdsmarked. Denne problematik rammer i særdeleshed unge med en lang videregående uddannelse og unge ufaglærte.

Figur 4. Tidsbegrænsede ansatte, der ønsker fastansættelse, men ikke kan få det, fordelt på højeste uddannelse og aldersgrupper, 2019k2

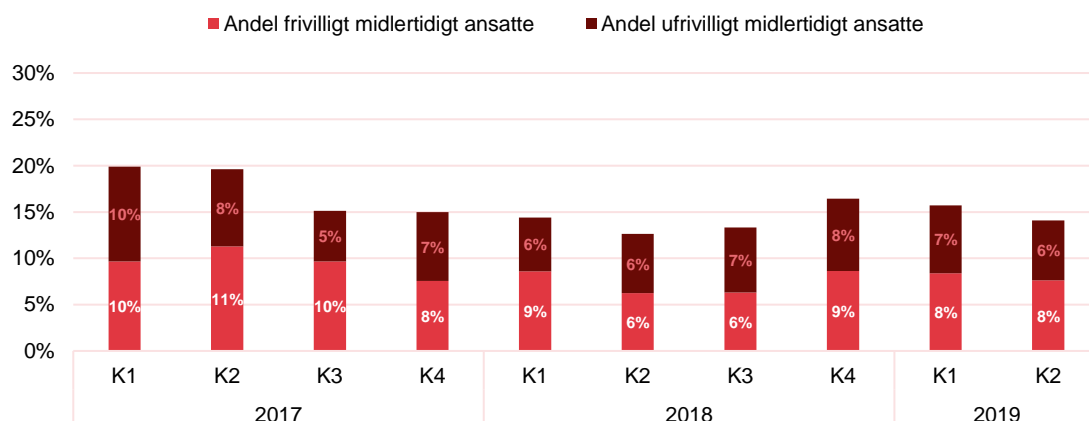

Anm: Personer der har arbejde eller erhverv medregnes, ikke arbejdsløse, studerende, pensionister og værnepligtige
Kilde: DM på baggrund af Danmarks Statistiks Arbejdskraftundersøgelse (AKU)

4. Stor andel af akademikerne i det offentlige er midlertidigt ansat

I nogle kvartaler er op mod tyve procent af de ansatte akademikere i brancherne offentlig administration, undervisning og sundhed midlertidigt ansat. 6-10 procent er ufrivilligt midlertidigt ansat.

Figur 5. Akademikere beskæftiget i offentlig administration, undervisning og sundhed (2017K1-2019K2)

Kilde: DM på baggrund af Danmarks Statistiks Arbejdskraftundersøgelse (AKU)
Anm: Personer der har arbejde eller erhverv medregnes, ikke arbejdsløse, studerende, pensionister og værnepligtige

Sådan har vi gjort

Undersøgelsen er lavet på baggrund af data fra Danmarks Statistiks arbejdskraftundersøgelse (AKU). AKU er Danmarks største kontinuerlige interviewundersøgelse og opgøres kvartalsvist baseret på en stikprøve. Hvert år deltager ca. 75.000 danskere i alderen 15-74 år. I denne analyse fokuseres dog på aldersgruppen 15-64 år.

I denne analyse medtages personer der har arbejde eller erhverv, og altså ikke arbejdsløse, studerende, pensionister og værnepligtige.

I 2017 forekom et databrud, men Danmarks Statistik udgav i 2019 en ny opregningsmodel, der korrigerer for dette.

Man kan finde mere information om AKU på Danmarks Statistiks hjemmeside:
<https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/metode/aku-arbejdskraftundersogelsen.aspx>